

Kjøbstæder, hvor de naturligtvis langtfra blive saaledes bejente, som man er det ved det Thing- og Arresthuus og det Sygehuus, der ere opførte i Odense, ville være meget daarligt tjente med at deeltage med den øvrige Amtsraadsreds i de til disse Bygninger medgaaende Udgifter. Jeg kan imidlertid ikke give noget som helst Forslag til Sagens Ordning, og jeg skal derfor blot henlede den høitagtede Ministers Opmærksomhed derpaa. — Den næste Bemærkning, som jeg vil tillade mig at gjøre, angaaer Overskriften mellem §§ 54 og 55. Jeg er af et andet æret Medlem bleven gjort opmærksom paa, at Lovforslaget egentligt deler sig i tre Dele, nemlig den Deel, som omfatter Sognecommunerne, den Deel, som omfatter Amtscommunerne, og endelig den tredie Deel, de almindelige Bestemmelser. Jeg troer altsaa, at det vilde være rigtigst, dersom der ovenover „Almindelige Bestemmelser“ blev sat et stort III, og at Ordene „Almindelige Bestemmelser“ bleve fremhævede med samme store Tryk som Overskrifterne over de to andre Dele af Lovforslaget: „Sognecommunerne“ og „Amtscommunerne“. — I § 55 findes der et Udtryk, som jeg troer er mindre correct; der staar nemlig: „Denne Lov gjælder ikke for Færgerne . . . med Undtagelse af Bestemmelserne i §§ 21 og 22, der gjælder for alle Landets Communer.“ Nu er det jo sikkert nok, at en Kjøbstadcommune naturligtvis ogsaa er en Commune i Landet; men jeg troer dog, at det ikke har været Meningen, at Bestemmelserne i §§ 21 og 22 skulle gjælde udenfor Landcommunerne, og jeg finder derfor, at det vil være rigtigst at foretage en Forandring i § 55.

Tobiesen: Jeg skal ikke nægte, at, naar jeg sammenholder Grundlovens § 91, hvori det hedder: „Communerens Ret til under Statens Tilsyn selvstændig at styre deres Anliggender vil blive ordnet ved Lov“, med det foreliggende Udkast, maa jeg sige, at det Skridt, der ved dette Lovudkast er gjort, er meget maadeholdent, for ikke at sige meget tarveligt; men paa den anden Side maa jeg dog, som jeg allerede under en tidligere Sag har udtalt, sætte stor Pris paa, at dette Lovudkast endelig vedtages i nærværende Samling og derefter ind-

kommer som Lov. Den nu bestaaende Tilstand maa jeg nemlig betragte som uholdbar, idet den paa ingen Maade svarer til de gjældende Love om de kommunale Anliggender. Man har i den sidste halve Sinees Aar eller længere under Følelsen af den Ret, Communerne i hvert Tilfælde havde til eventualiter at komme i Besiddelse af Selvstyrelse i Henhold til Grundlovens § 91, i en stor Masse Tilfælde lukket Dinene for den strenge Ret, og den kommunale Selvstændighed har saaledes ad praktisk Veie udviklet sig og er omtrent bleven til det, som der nu indeholdes i dette Lovforslag. Jeg troer, at det paa meget faa Undtagelser nær omtrent er Udtrykket for de Regler, der ere blevne fulgte i de sidste Aar; men paa Grund af, at en saadan praktisk Udvikling selvfølgelig fleer forskjellig paa de forskjellige Steder, anseer jeg det for meget heldigt, at en bestemt Retstilstand nu ved denne Lov bliver flaaet fast, saaledes at der kommer Censartethed deri, og man faaer Noget at holde sig til i de Tilfælde, hvor Udskielser mulig kunde befrygtes. Under dette Synspunkt af Loven vil det ikke kunne undre, at jeg paa ingen Maade kan give den ærede tidligere Taler (Mourier-Petersen) Ret, der havde Noget imod Offentlighed i de Møder, som afholdes af Sogneraadene og Amtsraadene. Vel er det ikke saa, at den bestaaende Lovgivning paahyder Offentlighed for disse Møder — deri havde den ærede Taler, der sidst berørte dette Forhold (Vonne), vistnok ikke Ret — men praktisk har det vist mange Stæder stillet sig saaledes, at man i Erkendelse af, at det er rigtigst, at der finder Offentlighed Sted i slige Anliggender, har indført den ved disse Møder; jeg antager ogsaa, at det vil være overordentlig gavnligt for selve disse Forhandlinger, at Offentlighed indføres, navnlig for Forhandlingerne i Sogneraadene; thi det er klart, at i de mindre Kredse, hvor Sogneraadets Medlemmer saa at sige fra Barnsben kjende hinanden, antager Discussionen, naar den holdes for lukkede Døre, meget let Charakter af en privat Discussion, og det vil vistnok virke meget heldigt herpaa, at de Mænd i Sognet, som vel nærmest maatte regnes til Oppositionen imod Sogneforstanderskabet, faaer Afgang til Møderne. Jeg troer, at den hele